

Gadden

Medlemstidning för Sveriges biodlingsföretagare Nummer 1 2023

SKOLBESÖK

Hållbarhet för bin,
människor och vår planet

BIODLARKONFERENSEN
Nätverk, möte och föreläsningar!

Honungsfusk

Ett hett ämne

Biodlingsföretagarna

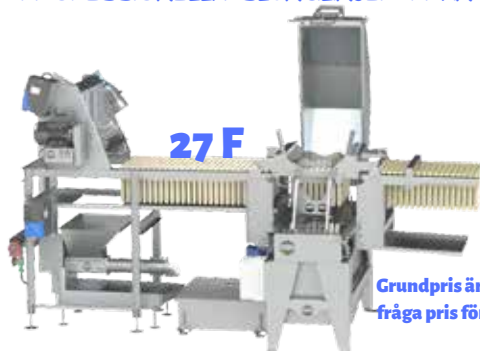

Paradise Honey

COMBINING NATURE & TECHNOLOGY

SLUNGLINJER

PROFESSIONELLA SLUNGLINJER FRÅN 18 RAM UPP TILL 200 RAM !

27 F

18 F: 18500,00 EUR (moms 0%)

27 F: 21000,00 EUR (moms 0%)

54 F: 25300,00 EUR (moms 0%)

76 F: 42460,00 EUR (moms 0%)

92 F: 46370,00 EUR (moms 0%)

Grundpris är för Langstroth ramar,
fråga pris för andra ramstorlekar.

NY BEEBOX SMART FÖR LÅGNORMAL

- Starta det nya enkla och ekonomiska sättet att biodla nu!
- Honungsextraktionsmaskinerna behövs inte!
- Skörda honung i alla väder!
- Inget behov av att ta bort honungsramar från kupan!
- Skörden stör inte binal!
- Öppnas med en sladdlös bormaskin!

Adapter för
Lågnormal ram!

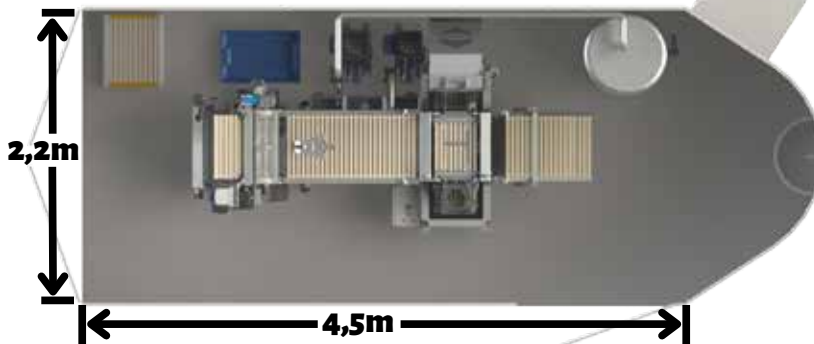
Kompatibel med 10 och
8 ramar BeeBox kupor!

Specialerbjudande:

54F Mobil slunglinje:

~~49500,00~~ eur (MOMS 0%)
47000,00

MOBIL SLUNGLINJER

2,2m

4,5m

VAXSKRUVAR

KAPACITET FRÅN 50 KG/H
UPP TILL 1000 KG/H

P50

2190,00 EUR
(MOMS 0%)

P100

3190,00 EUR
(MOMS 0%)

P200

4590,00 EUR
(MOMS 0%)

P350

5190,00 EUR
(MOMS 0%)

Specialerbjudande:

27F Mobil slunglinje:

~~42000,00~~ eur (MOMS 0%)

Paradise Honey LTD

Hunajatie 19, 06530 Kerkkoo, Finland

Tel: +358 400 377 441

info@paradisehoney.fi / www.paradisehoney.fi

HITTA DIN LOKALA
ÅTERFÖRSÄLJARE !

Erbjudandena gäller till slutet av maj 2023.
Frakt ingår inte i priserna.

Alla Paradise Honey produkter är patenterade
Alla maskiner är tillverkade av Finskt rostfritt stål

I detta nummer rapporteras det från Biodlarkonferensen och en av våra medlemmar berättar om skolbesök i bigården.

Stort tack för förtroendet!

På årsmötet i Nässjö fick jag förtroendet att bli ordförande i Biodlingsföretagarnas styrelse. Stort tack för förtroendet, jag lovar att efter bästa förmåga försöka förvalta det väl!

Två personer lämnade styrelsen och jag vill på föreningens vägnar framföra ett stort och varmt tack till både avgående ordförande Helena Ring Johansson och kassören Tomas Lilja som båda arbetat och åstadkommit mycket för vår förening. Förutom jag själv är även Pierre Wilhelmsson ny i styrelsen. Mer om årsmötet under styrelsen informerar längre fram i tidningen.

Vi kan se tillbaka på en mycket lyckad Biodlarkonferens i Nässjö. Härligt att vi åter igen kan träffas fysiskt och få det sociala utbytet med kollegor som betyder så mycket. En energikick som är välbehövlig inför den nya säsongen. Vi har skickat ut en liten enkät om konferensen som jag hoppas du besvarat. Utifrån den skall vi försöka förbättra inför kommande år.

Nu blickar vi framåt och planerar verksamheten för föreningen den närmaste tiden. Direkt efter årsmötet hade vi en öppen diskussion om vad vi i styrelsen bör lägga fokus på. Vad är viktigast att fokusera på när vi har begränsad både tid och ekonomi? Det blev en bra diskussion där jag såg en tydlig önskan om att först och främst hantera myndighets- och näringsfrågor som påverkar oss i vårt biodlingsföretagande. Vi tar till oss det i styrelsen.

Vi har fortsatt svag ekonomi som begränsar verksamheten och jag ser därför att vi måste prioritera hårt på vad vi lägger arbetet på för att få bästa möjliga utfall på de klart begränsade tillgängliga medel vi har och hur vi skall klara av föreningens likviditet över tid.

Förutom de viktiga näringsfrågorna ser jag även att vi måste försöka öka det sociala utbytet medlemmar emellan. Enklare träffar till självkostnadspris där vi utbyter erfarenheter. Jag hoppas vi i styrelsen ska kunna initiera till sådana träffar på mer lokal nivå. Öppethus, Afterskördd eller kanske "Erfä"-träffar som är vanligt inom lantbruket. Träffar som skall vara självfinansierade till rimliga kostnader som motiverar deltagande.

På årsmötet togs beslut om tre motioner varav två bifölls. De handlar om bildande av ett krsteam för att bistå medlemmar i behov av hjälp och stöd samt att se över hur BF skulle kunna närma sig LRF

mer organisatoriskt för att ge BF:s röst gentemot myndigheter större tyngd och genomslag

Exakt vad vi har på agendan är för mig fortfarande lite oklart men helt klart är att vi måste se över hur vi kan agera vad gäller honungsmarknaden. Hela den europeiska marknaden för honung är ur spår och här måste vi agera samfällt både i Sverige och på EU-nivå. Jag deltog på ett snabbinkallat digitalt EPBA-möte angående honungsmarknaden. Hela den europeiska honungsmarknaden för bulk är hårt drabbad av inflationseffekter i kombination med stort inflöde av honung till extremt låga priser från främst Kina. Vi måste få våra myndigheter att förstå vikten av ursprungsmärkning och problematiken med honungsfusk som riskerar slå ut biodlingsnäringen och därigenom den inhemska pollineringen. En europeiska rapport visar på mycket stor förekomst av förfalskad honung i importen till EU. Importen kommer vi inte ifrån eftersom vi inom EU enbart har knappt 50% självförsörjningsgrad på honung men det skall vara äkta honung som importeras.

Det handlar om betydligt större värden för samhället än enbart honungen som livsmedel och vår näring, det handlar om pollineringen inom den gröna näringen som hotas indirekt.

För att vi skall få tyngd i vårt agerande är det viktigt att vi blir fler medlemmar! Jag hoppas vi som lever på näringen kan enas för att få ordning på både myndigheter, regelverk och marknad. Ensam är inte stark men tillsammans kan vi göra vår röst hörd. Kostnaden för medlemskapet är snabbt intjänat om vi tex. kan få myndigheterna att anpassa regelverket till näringsbiodling eller om vi kan påverka märkningsreglerna för importerad honung. Prata med dina kollegor som inte är medlemmar, tillsammans är vi starkare och vi behöver hjälpas åt för att höras.

Nu stundar en ny säsong. Låt oss hoppas på ett bra biodlingsår där vi i slutänden kan sälja våra produkter på en marknad som går åt rätt håll.

Yngve Kihlberg
ordförande

Foto Torbjörn Lagerwall

Varmt välkommen till
Gadden nr 1. 2023

- 04** HONUNGSFUSK – ett hett ämne
EPBA kraftsamlar
- 05** LIVSMEDELSVERKET – nytt om spårbarhet
- 06** RAPPORT
How genuine is your honey?
- 08** STYRELSEN INFORMERAR
- 10** ARTIKEL Skolbesök i bigården
- 13** NOTISER
- 14** MIN BIODLING – Pierre Vilhelmsson
om kreativitet
- 18** UTBLICK Dansk biodlarkonferens och
rapport från EPBA-möte i februari
- 21** BIODLARKONFERENSEN 2023 – nätverk,
möten och föreläsningar
- 25** BIODLARKONFERENSEN 2023 – två nya
hedersmedlemmar
- 26** BIODLARKONFERENSEN 2023 – utställare
och nya gesäller
- 28** BIHÄLSA – Nosema byter namn
- 30** MEDLEMSFÖRMÅNER
- 31** GADDEN INFORMATION,
KONTAKTUPPGIFTER

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer fyra gånger per år. Se utgivningsplan på sidan 31. Tips på innehåll kan mailas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Kommunikatör

Sanna Ohlander
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare

Yngve Kihlberg, ordförande
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Redaktör & Art director

Marie Backman

Tryck

Danagårds Litho, Ödeshög

Tidningen är Svanenmärkt.
Utförligare information på sidan 31.

Biodlingsföretagarna

Honungsfusk ett hett ämne

Nya rapporter om honungsfusk och pressreleaser har publicerats på flera håll i Europa. I Sverige har en dom nyligen fallit i ett uppmärksammat mål där en bedragare försökt få ut kinesisk honung som svensk på marknaden. Vi har länge varit bekymrade för situationen på vår inhemska marknad där många sitter med honung utan möjlighet att leverera. Ett "honungsberg" där det spekulerats om att det orsakats av en överetablering av biodlare och att vissa tappare inte köper pga överfyllda lager.

Samma problem i hela Europa

Det kan vara ännu större problem i vissa länder vilket blev uppenbart när honungsfusket diskuterades på EPBAs (European Professional Beekeeping Association) senaste möte. De stora tapparna av honung ratar den inhemska honungen för att möta den inflationsdrabbade livsmedelsmarknaden med import av lågprishonung från främst Kina.

Alla rapporter och länkar ligger på Biodlingsföretagarnas hemsida under nyheter.

EPBA kraftsamlar gemensamt

Text: Yngve Kihlberg

Under vecka 11 genomfördes ett digitalt möte inom EPBA, European Professional Beekeepers Association, med anledning av marknadssituationen för honung inom EU.

Vi har länge varit bekymrade för situationen på vår inhemska marknad där många sitter med honung utan möjlighet att leverera. Ett "honungsberg" där det spekulerats om att det orsakats av en överetablering av biodlare och att vissa tappare inte köper pga överfyllda lager. Många av våra medlemmar är bekymrade eftersom det främst är större bulkproducenter av honung som drabbats.

Samma problem i hela Europa.

Det blev uppenbart på mötet att läget är likadant i alla EU-länder om inte ännu värre i vissa av dem. De stora tapparna av honung ratar den inhemska honungen för att möta den inflationsdrabbade livsmedelsmarknaden med import av lågprishonung från främst Kina.

Efter en rundvandring med rapport från alla länder framkom en bild där alla satt i samma besvärliga läge med mer eller mindre stiltje i efterfrågan och en obefintlig möjligheten att sälja honung i bulk. I länder där produktionen av honung i huvudsak såldes till konsument var problemet mindre men även här drabbade effekter av inflationen med lägre efterfrågan på inhemsk honung.

Marknadskrafter pressar priserna på bulkhonung även om marknaden på honung inom EU växer 5% årligen.

En tillväxt som egentligen borde borge för en positiv utveckling av prisbilden om allt vore normalt. Även en rapport från Ukraina talade om svårigheter att exportera i bulk även om deras prisbild redan från början är låg.

I Frankrike är marknaden död, tapparna köper inte för tillfället utan inväntar nu en

ny skörd istället för att köpa honungen som redan finns klar för leverans hos biodlarna

EU-rapport om honungsförfalskning.

2021 organiserade EU-kommisionen ett projekt som kallas "From the Hive" med avsikt att se över förekomsten av bedrägerier och förfalskning inom den europeiska honungsmarknaden. Det handlar om en samordnad aktion inom EU där många organisationer och myndigheter inom EU samordnats för att lokalisera aktörer och misstänkta partier.

Resultatet bekräftar bilden av att bedrägerier är vanligt förekommande, 46% av kontrollerade importpartier följer inte regelverket för Honungsdirektivet på ett eller annat sätt. Det är en betydligt högre andel än vid tidigare undersökning (14% 2015–17).

Den vanligaste typen av bedrägeri som hittades var förfalskad honung där honungen var utspädd med billigare sockersirap på

olika sätt men man hittade även ursprungs-förfalskningar där partierna var märkta med felaktigt ursprung.

Förekomsten av förfalskningar är vanligast i försändelser från Kina (74%) men även Turkiet och Storbritannien sticker ut med mycket stor förekomst av förfalskad honung. Från dessa länder handlar det om inhemsk honung som blandats med billigare importerad honung innan den vidareexporterats.

Totalt lokaliserades 133 misstänkta aktörer, 70 importörer och 63 exportörer. Därutöver har ytterligare EU 44 aktörer kontrollerats via OLAF varav 7 fått sanktioner.

EU-kommissionen skriver att man utifrån rapporten kommer att se över på vilket sätt man kan agera för att få bukt på problemet med bedrägerier och förfalskningar på honungsmarknaden.

EPBA agerar samfällt.

Resultatet av det digitala EPBA-mötet blev att vi enades om att tillsammans göra en skrivelse om det allvarliga läget för näringen som skall tillställas EU-kommisionen. Den gemensamma skrivelsen skall även användas till myndigheter i varje enskilt land lokalt. Mötet hölls innan rapporten släpptes och beslutet var att invänta den och sedan agera när den finns publicerad för att få maximalt effekt.

Vi enades även om att ta fram en gemensam strategi för hur EPBA och de enskilda medlemsorganisationerna skall agera vad gäller marknadsproblematiken. Vikten av att agera samordnat både lokalt och centralt på EU-nivå underströks för att nå största möjliga genomslag och för att påverka så att åtgärder för att lösa problemen verkligen kommer till stånd så fort som möjligt.

Livsmedelsverket – nytt om spårbarhet och om "Aktörer som släpper ut honung på marknaden (operativt mål 12) 2023-2025"

Senast den 31 december 2025 har kontrollmyndigheterna utfört spårbarhetskontroller hos företag som handlar med honung. Syftet är att säkerställa att aktörer som släpper ut honung på marknaden har registrerat sin anläggning, i de fall verksamheten har en sådan organisation och kontinuitet att den kan anses vara ett livsmedelsföretag.

Bakgrund till målet. Enligt Livsmedelsverkets vägledning ska primärproducenter som producerar mer än 500 kilo honung per år vara registrerade. Länsstyrelsernas livsmedelskontroll av primärproducenter ska utföras enligt den nationella kontrollplaneringen av primärproduktion av aktörer som har biodling och säljer egen honung, samt vid uppföljning av ärenden från andra

myndigheter. Det är viktigt att de honungsaktörer som ska vara registrerade också är det, bland annat eftersom registreringen gör offentlig kontroll möjlig.

Livsmedelsföretagare ska kunna visa spårbarhet på den honung som de handlar med. I förekommande fall kan spårbarhetskontrollen kompletteras med verifierande provtagning.

Senast den 31 december 2025 ska kontrollmyndigheterna ha utfört minst 2 000 spårbarhetskontroller enligt detta mål.

Mer information och fakta finns på Livsmedelsverkets hemsida.

How genuine is your honey?

Highly sensitive testing methods allow to test the authenticity of honey and help to identify suspicious honey samples. Competent law enforcement authorities can follow up and detect fraudulent adulteration of honey with added sugar syrup.

Published by Joint Research Centre, European Commission

Food fraud: How genuine is your honey?

Today, the results of an EU-wide coordinated action “From the Hives” on honey contaminated with sugars are published. Sixteen EU Member States plus Switzerland and Norway embarked on a testing campaign. A total of 320 honey consignments - imported from 20 countries - were randomly sampled between November 2021 and February 2022.

Samples of these shipments were then sent to the JRC for analysis, which identified that 147 samples (46%) were suspicious to be adulterated, which means non-compliant with the general provision of the EU Honey Directive. It requires that ‘...honey shall not have added to it any food ingredient, including food additives, nor shall any other additions be made other than honey’.

However, the current analytical methods are not yet developed enough at international level and a simple test is not sufficient to detect adulteration. A proper follow-up of suspicions is necessary.

Therefore, the coordinated action also included a collection of traceability information and then investigations at the place of import, processing, blending, and packing. The results are published in the report EU

Coordinated action to deter certain fraudulent practices in the honey sector.

Better detection capability The JRC applied a new set of advanced testing methods. In previous studies, different methods were used to detect with sufficient sensitivity sugar syrups made of maize starch or sugar cane, but it was less effective in detecting other types of syrups tailored to mimic honey.

The study indicates that such sugar syrups made from maize are now rarely used to extend honey. They have been replaced by syrups made mostly from rice, wheat or sugar beet.

Improved, harmonised and generally accepted analytical methods are needed to increase the capability of official control laboratories to detect honey adulterated with sugar syrups. The JRC is working on further developing these methods.

Attractive fraud opportunities The important price difference between authentic honey and sugar syrups explains why fraud in honey is highly profitable. Figures speak

Participation in the EU coordinated action to control imported honey: Belgium, Bulgaria, Czechia, Denmark, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Ireland, Italy, Lithuania, Poland, Romania, Spain, Sweden, plus Switzerland and Norway

for themselves: the EU average unit value for imported honey was 2.32 €/kg in 2021, whereas sugar syrups made from rice are available at around 0.40 – 0.60 €/kg.

In addition, the difficulty to detect the extension of honey with syrups makes the honey sector even more attractive for fraudsters.

Although the adulteration of honey may not present a direct threat to public health, it remains an unfair practice for both honest honey producers and consumers.

Background information The action was initiated and coordinated by the Directorate-General for Health and Food Safety (DG SANTE) of the European Commission and implemented by the members of the EU Food Fraud Network who received the technical assistance of the Joint Research Centre (JRC) and investigative support of the European Anti-Fraud Office (OLAF).

The EU Honey Directive, currently under revision, will allow including provisions to protect even better the interest of consumers and honest producers by mandating a detailed labelling of the geographical origin of honey.

Testa Honungskollens butiksmaterial!

Är du biodlare och har din honung i en eller flera butiker, i en gårdsbutik eller i nätbutik?

Var med som testare och prova vårt material. Vi skickar materialet till dig, du sätter upp det i butiken, tar en bild och skickar till oss. Efter några veckor skickar vi ut en enkät med frågor om hur materialet har upplevts och använts av dig, butiken och konsumenten.

Skicka din intresseanmälan till: info@honungskollen.se

Styrelsen informerar

Vad har hänt?
Vad är på gång?

Årsmötet

BFs årsmöte hölls lördagen den 25 februari under Biodlarkonferensen i Nässjö. Ett välbesökt möte med 70 närvarande medlemmar där Staffan Tegebäck valdes att vara årsmötets ordförande vid sidan av Lina Norrsell som sekreterare. Efter föredragning om verksamheten och det ekonomiska läget beviljades den avgående styrelsen ansvarsfrihet.

Nya styrelsen samlad efter årsmötet. Bild: T Lagerwall

Tre motioner som inkommit till årsmötet

hanterades. Den första motionen gällande bildande av ett kristeam, ett nätverk mellan medlemmar, för att underlätta för den enskilde medlemmen som är i behov av stöd och hjälp var inlämnad av Gideon Jungblom, Wilhelm Ydrestål och Björn Lagerman. Årsmötet beslutade tillsätta en arbetsgrupp bestående av Gideon Jungblom, Björn Lagerman, Wilhelm Ydrestål, Mikael Johansson och en person från styrelsen för att starta upp en sådan verksamhet medlemmar emellan.

Den andra motionen gällande att konferensen årligen skall hållas under helgen mellan vecka 5 och 6, inlämnad av Katarina Bäckström, avslögs av årsmötet.

Den tredje motionen inlämnad av Wilhelm Ydrestål, Thomas Dahl och Staffan Tegebäck yrkade på att en arbetsgrupp skulle tillsättas

för att utreda frågan om organisatoriskt samarbete med LRF med intentionen att föra BF närmare LRF. Motionen bifölls och arbetsgruppen utsågs till att vara motionärerna samt två representanter från styrelsen.

Årsavgiften 2024 för föreningen beslutades till att medlemsavgiften är oförändrad 50 kr och serviceavgiften justeras upp till 1415 kr.

Arvoden inom föreningen lämnades oförändrade.

Nya ledamöter och suppleanter.

På mötet valdes Yngve Kihlberg, Utmarkens Bigårdar i Halmstad till ny ordförande och som ny suppleant valdes Pierre Wilhelmsen, Apikultur Syd i Dösjebro. Övriga styrelseledamöter valdes om eller kvarstår fram till nästa årsmöte.

Till revisorer valdes Monika Larsson och Fredrik Sjöberg och Håkan Albrektsson som suppleant. Valberedning bestående av Thomas Dahl, Wilhelm Ydrestål och Staffan Tegebäck valdes om.

Ingmar Germundsson föredrog förslag på verksamhetsplan och Tomas Lilja föredrog förslag till budget som båda fastslogs av mötet.

Direkt efter årsmötet hölls en diskussion om verksamheten för 2023. Vad är viktigast att lägga fokus på och vad skall styrelsen prioritera i verksamhetsplanen. Resurserna är begränsade och vad är viktigast för medlemmarna. Det blev en bra diskussion där kontentan är att styrelsen skall fokusera på myndighetskontakterna och regelverket för näringen.

Här är ett urval av våra tjänster. Vill du veta mer, beställa eller begära offert? Besök vår hemsida, ring eller mejla!

Bisamhällen

Övervintrade bisamhällen som är färdigutvecklade och redo inför bisäsongen.

Avläggare

Vi erbjuder flera olika ramformat samt färdiga foderkoncept.

Paketbin

Smart lösning med många gynnsamma fördelar. Skötselanvisning medföljer.

Bidrottningar – Buckfast

Vi erbjuder drottningar som medför en snabb vårutveckling, är fromma, svärmtroga, har bra rensningsförmåga och är mycket högavkastande.

Vi levererar från vecka 23 t.o.m. 34.

Monica Larsson
Professionell drottningodlare

www.honungsgarden.com • 0702 061994

Under 2023 har BF sökt och beviljats projektstöd inom biodlingssektorn för fyra projekt.

Biodlarkonferensen i Nässjö 2023 har genomförts och nu pågår arbetet med att utvärdera samt sammanställa och sprida den information och material som samlats in under konferensen så fler kan ta del av detta. Då stöden nu fördelas över kalenderår kommer även planeringen av

Biodlarkonferensen 2024 påbörjas som ett projekt under hösten för att följas upp av genomförandet nästa år. På så sätt avser vi kunna lägga konferensen tidigt i februari men ändå ha gott om tid för att kunna presentera en väl genomarbetad konferens.

Utlandskontakter möjliggör omvärldsbevakning och påverkansarbete. Genom att delta vid evenemang runtom i världen kan vi hålla oss uppdaterade om nya kunskaper och sprida dessa vidare till de svenska biodlarna. Vårt engagemang i olika organisationer är också en viktig grund för att kunna påverka politiskt då många avgörande beslut sker på EU-nivå.

Infoprojektet – Under året fortsätter också arbetet med Nationell Informationskampanj för att öka kunskapen om och försäljning av honung. Projektet löper över tre år och lanserade portalen honungskollen.se under 2022. Nu fortsätter informationskampanjen riktad till livsmedelsbutikerna, såväl konsumenter som personal och inköpare, för att öka kunskapen om honung.

Marknadsföring för dig som medlem på nya hemsidan

Har du ännu inte skickat in dina uppgifter till vår karta över yrkesbiodlare i Sverige? Då är det dags nu. Du skickar dina uppgifter till marie.backman@biodlingsforetagarna.se senast den 24 april.

De uppgifter som behöver finnas med är följande:

- Företagsnamn
- Kontaktperson
- Adress, Telefon, E-post
- Hemsidesadress
- Sociala medier
- Produkter & tjänster

Kartan är en marknadsföringskanal för dig som yrkesbiodlare och kommer att ligga öppen på den nya hemsidan för alla att söka i. Andra nyheter på den kommande hemsidan är att vi bygger en helt ny medlemssida med inloggning. Här kommer ett nytt förbättrat forum att finnas samt viktig information från styrelsen, myndigheter och om olika remissförfaranden. Men även information om medlemsförmåner, äldre nummer av Gadden samt medlemservice.

Utöver detta kommer hemsidan att utåt sett berätta om vad Biodlingsföretagarna är, hur det är att vara yrkesbiodlare och vad det innebär att vara medlem. Information om när den nya hemsidan lanseras kommer.

LP:s Biodling AB

Av Biodlare För Biodlare

VI HAR ALLT TILL DIN BIODLING!

- SERVICE • KVALITET •
- KUNSKAP • OMTANKE •

0533-631 11
SHOP@LPSBIODLING.SE

@lpsbiodling LP's Biodling

Vi på lps vill återigen påminna om att beställa era produkter i god tid för att ha dem när säsongen väl slår till!
Glöm inte att beställa era kupor under våran rabatt!

BUTIKENS ÖPPETTIDER:
MÅN-TORS: 9-15.30
FRE: 9-13.30
FRUKOSTSTÄN GT: 10-10:30
LUNCHSTÄNGT MÅN-TORS: 13-13:30

TELEFONTIDER:
MÅN-FRE: 8-14.30
FRUKOSTSTÄNGT: 10-10:30
LUNCHSTÄNGT: 13-13:30

WWW.LPSBIODLING.SE

Säljans Bigårdar hörde av sig och berättar här i Gadden
hur de arbetar med skolklasser i sin biodling.

Skolbesök i bigården

Hållbarhet för bin, människor och vår planet

Säljans Bigård AB

Skrivet av Chatarina Berglund

Tänk om vi åtminstone kan få ett av barnen att vilja bli biodlare när de blir vuxna, då har vi gjort något bra, sa Pierre till mig innan skolan kom på besök.

På ett bord i bigården låg en yngelram med nyfödda bin. Här kunde barnen på nära håll studera och se hur en yngelram är uppbyggd.

Förberedelser. Under våren har vi gjort ett utbildningspaket åt Sättra skola i Sandviken med bilder och text som är anpassat för barn mellan 6-12 år. Presentationen har lärare i varje klass visat för eleverna innan bigårdsbesöket. Vissa årskurser hade också tittat på film om honungsbin i bikupan, planterat ängsblommor på skolgården, byggt insektshotell och vävt in flera områden som rör pollinerande insekter, pollinering, ekosystem och blommor. Tillsammans med skolans rektor gjordes ett schema så att vi kunde ha tre aktiviteter med små grupper rullandes samtidigt. Totalt 8 klasser med 220 elever som alla skulle få se in i honungsbinas värld, vilket krävde en del förberedelser.

Tre aktiviteter samtidigt. Kunskapsvandring med frågor om pollinering var en aktivitet där eleverna följde en kort slinga med frågor och svar om pollinering och pollinerande insekter.

Insektsjakten var en aktivitet där det skulle räknas alla insekter man kunde hitta ute på ängen vid Hjalmarismuren. Det blev riktig spännande med barn som letade och hittade flera hundra(!) insekter av många olika sorter, såsom vilda bin, humlor, nyckelpigor, gulkrabbspindel, fjärilar, skalbaggar, myror och andra insekter.

Besök i bikupan inleddes med att barnen satte på sig bioveraller och handskar. Påklädningen blev till ett helt äventyr då barnen gick runt och skrattade och hade skoj. Vissa lekte astronauter i rymden en stund.

Varför vill vi ha bigårdsbesök av skolan?

Det finns många olika anledningar bakom idén med att arrangera besök för skolelever i bigården. Den största anledningen är att vi vill öka medvetenheten om hur viktig pollineringen är för ett fungerande ekosystem.

Några andra anledningar är:

- Vi vill lära ut om skillnaden mellan getingar och bin. Att bin bara är intresserade av blommornas nektar och pollen, att de är snälla och inget att vara rädd för.
- Vi vill visa och berätta om hur bina bor och lever i bikupan. Livet där är fascinerande och samtidigt intressant. Doften av vax och honung samt ljudet av bisurr är något speciellt.
- Vi vill berätta om den alarmerande minskningen av pollinerande insekter som sker över hela världen.

- Vi vill ge tips och förslag till elever och lärare på saker man kan göra som bidrar till fler insekter i sitt närområde.
- Vi vill ge barnen en upplevelse då de flesta aldrig tidigare har haft möjligheten att besöka en bikupa. Av dessa 220 barn visade det sig att endast en hade besökt en bigård tidigare.
- För oss är en hållbar bigård också en bigård som involverar och interagerar med fler i närområdet.

Vi behöver bin på vår planet. Bisamhället är en superorganism. Det betyder att alla behövs för att bisamhället ska fungera samt att de kan kommunicera med varandra. Inget ensamt bi kan överleva utanför bisamhället.

Mer än hälften av maten på våra tallrikar har behövt pollinering för att bli till. Pollineringen är mycket viktigare än att skörda honung så att det kan bli mat till alla människor på vår planet.

Vilda bin minskar bland annat på grund av kemiska besprutningar, bebyggelser i städer

“Vissa bin fick nya namn och diskussionerna var många om att bina är så gulliga och duktiga”

och på grund av monokulturer där endast en gröda odlas på gigantiska arealer. Ångar och slättermarker minskar. Ytterligare en anledning är klimatförändringarna.

Efter att aktiviteterna var färdiga blev det prat om vad honung är, hur den görs och hur honungen kan smaka olika beroende på blommornas nektar. Provsmakning av honung direkt från en honungsram med täckvaxet på fick bli den söta avslutningen på bigårdsbesöket.

Bakom bikupan flyger inte bina, de har sin ingång som heter fluster på framsidan. Alla barn fick kika ned i bikupan och se hur bina bor och arbetar med olika uppgifter.

Våra reflektioner är att detta blev otroligt uppskattat. Glada och nyfikna barn som ställde många frågor visar på att de tyckte det var intressant. Några elever frågade om de fick sommarjobba hos oss, men denna sommar behöver vi inte ta in någon extra. Några barn hade blivit stucken av en geting tidigare och kände lite rädsla även för bin, men när vi berättade att bina inte vill stickas och att de flyttar sig när man drar fingrarna över en ram, fylld med bin, tog nyfikenheten över.

Våra bin odlas fram efter egenskaper på snälla och lugna bin, inte efter stor honungskörd. Det är ett måste för oss som vill ha skolklasser i bigården att bina är trevliga att arbeta med. Bina skötte sig exemplariskt och visade ingen tendens på att bli sura på oss överhuvudtaget.

Såtra skolas barn och lärare var så glada och nyfikna på allt så dessa dagar blev till ett rent nöje för oss. Vi brinner för detta med bin och kan prata hur mycket som helst. Nästa år vill vi ha repetition, har rektorn redan önskat. Detta blev ett superlyckat projekt är min och Pierres summering.

"Jag vill jobba med bin när jag blir stor."

Spontan kommentar från fler än en elev

Nu går EMV före svenskt

EMV och lågpris har puttat ner svenskproducerat från förstaplatsen. Det visar Livsmedelsföretagens årliga trendmätning.

De senaste tio åren har Livsmedelsföretagen gjort en årlig trendmätning för att fråga sina medlemsföretag vilka konsumenttrender som påverkar dem mest. De senaste sju åren har listan toppats av svensk/lokalproducerat. Men i och med ökade matpriser och hög inflation har denna trend halkat ner till en fjärde plats. Bara fem procent av företagen angav detta som den viktigaste trenden.

EMV toppar. I stället toppas listan av EMV, alltså dagligvarukedjornas egna

Foto: Livsmedelsföretagen

– Det är fullt förståeligt att jakten på lågpris är det viktigaste för konsumenterna just nu. Tyvärr är det här väldigt olyckligt för svenska livsmedelsproducenter, säger Carl Eckerdal, chefekonom på Livsmedelsföretagen.

produktalternativ, där priset ofta är lägre. 38 procent av medlemsföretagen angav att detta var den starkaste trenden just nu. Jämför man med förra året är det en ordentlig skillnad, då endast 6 procent svarade samma då.

– När jakten på lågpris ökar är det inte konstigt att EMV får ett uppsving. Det förstärks också av att butikskedjorna i än högre grad lyfter fram sina EMV-sortiment i kampanjer och fysiskt i butik. Våra medlemsföretag känner väldigt tydligt av EMV-alternativens frammarsch. Hela 90 procent anger att de upplevde en tuffare konkurrens från EMV under 2022, och mycket talar för att EMV kommer ta ännu mer plats i butikshyllorna framöver. Tyvärr sker detta på bekostnad av de svenska livsmedelsproducenternas egna varumärken och risken är stor att utbudet och variationen i butikerna minskar rejält, säger Carl Eckerdal, chefekonom på Livsmedelsföretagen, i ett pressmeddelande.

Lite svenskt i lågprissegmentet. På plats två i trendlistan kommer lågprisalternativen utöver EMV. 33 procent av företagen sa att detta var det viktigaste i år. Förra året sa bara två procent samma sak. Livsmedelsföretagen skriver att just i kategorin lågpris finns det väldigt få svenska produkter. Endast en av tio produkter som lämnar de svenska produktionslinorna räknas dit. 43 procent av de svenska volymerna tillhör i stället premiumsegmentet och omkring 48 procent finns i mellanprissegmentet.

Källa: Jordbruksaktuellt

London Honey Awards

Var med och tävla med din honung!

Nu är det dags att anmäla ditt tävlingsbidrag till London honey awards. Tävlingen går av stapeln i London den 19–20 maj. Deadline för material är den 30 april. All information om hur du går tillväga finns på deras hemsida. londonhoneyawards.com

Syftet med tävlingen är att informera honungsodlare, honungsproducenter, biodlare, förädlare och återförsäljare, som distribuerar sina standardiserade produkter lagligt, att bevara och förbättra kvaliteten på sina märkesprodukter genom att främja högkvalitativa honungsprodukter i alla aspekter av dess användning och konsumtion.

Vem kan delta. All märkeshonung (inte bulk) som finns tillgänglig i butiker är berättigad att delta i den största honungsutmärkelsen (London Honey Awards). Produkterna som ska utvärderas måste vara i lämpligt skick för provsmakning och deras särskiljande information måste skrivas ut korrekt och tydligt på etiketten, det vill säga det måste vara produkter som är färdiga att säljas till konsumenten. Tävlingens organisationskommitté kan begära fysiska och kemiska tester i samarbete med erkända laboratorier, för att verifiera att produkterna är tekniskt sunda.

Apimondia 2023 i Chile

Den internationella biodlarkongressen Apimondia 2023 är i Santiago, Chile den 4-8 september.

Kongressen kommer att arbeta för att lyfta fram hållbara biodlingsmetoder. Under kongressen kommer det finnas möjlighet att besöka närliggande biodlingsverksamheter och bodegor i världsklass.

Under Apimondia-kongressen träffar du gamla vänner och skapar nya när du går runt i ApiEXPO och samtidigt tar del av de senaste vetenskaps- och biodlingsidéerna. **Läs mer på apimondia2023.com**

MIN BIODLING

Kreativitet

Ordet kreativitet kommer från latinets *creo*, (skapa, frambringa), förmåga till nyskapande, frigörelse från etablerade perspektiv.

Kreativitet är resultatet av tre funktioner i samverkan. Det första är kunskaper inom ett visst område.

Det andra handlar om kunskaper om kreativa processer, dvs olika metoder för nytänkande och för det tredje handlar det om inre motivation. När dessa tre funktioner samverkar är möjligheterna för kreativ respons som störst. I kreativitet ingår bland annat att frambringa nya idéer, genomföra dessa och att bearbeta dem.

Text & bild: Pierre Vilhelmsson

En metod för problemlösning. Om jag skulle sammanfatta grundkärnan i min biodling och mitt entreprenörskap, så skulle det bestå av tre ord, kreativitet, flexibilitet och öppenhet. I denna artikel kommer jag att berätta lite om hur jag bedriver min biodling och hur jag tänker i mitt entreprenörskap med utgångspunkt i denna grundkärna.

Bakgrund I dag bor jag i en typiskt skånsk by utanför Höör, vilket vanligtvis består av en asfalterad väg med ett litet antal hus.

Till Skåne flyttade jag först 2010 efter att ha bott större delen av mitt liv i Norrtälje. Ibland behöver man ett miljöombyte och för mig så var det nog att antingen flytta så långt norr ut som möjligt eller så långt söder ut det gick. Omständigheterna gjorde att jag följde flyttfåglarna söderut under hösten 2010.

Jag har en bakgrund inom trädgårdsnäringen som sedermera utvecklade sig till en karriär inom fastighetsförvaltning och drift. Framför allt så har jag tagit med mycket lärdom från den verksamheten och kunnat använda det i min biodling, tex driftplanering och logistiktänkandet som är en stor del i fastighetsdriften.

För ett antal år sedan så träffade jag min sambo, med kärleken fick jag även ett bisamhälle på köpet. Vi träffades på hösten och året därpå så var jag med på vårgenomgången och fick då möjlighet att stoppa ner händerna i ett bisamhälle för första gången. Vid det

ögonblicket så visste jag precis vad det var jag ville göra och vart mitt fokus skulle vara.

Detta skulle bli min sista stora livsförändring, mitt sista stora projekt i livet.

Just då hade jag ingen plan på att starta ett företag och utveckla det till något större. Men när pandemin kom så hade jag tid att börja fundera på vad jag verkligen ville göra med detta, hur vill jag utveckla biodlingen, framför allt hur vill jag förändra mitt liv framöver, vilka ben skulle jag stå på, för att sedan påbörja uppbyggnaden av företaget.

Jag hoppade på en 1-årig utbildning/mentorship för att få mer praktisk erfarenhet och jobba mer rationellt i en större biodlingsdrift. Detta resulterade i att jag tog hand om driften under två säsonger. Verksamheten var mestadels baserad på pollineringsuppdrag under säsongen. Tanken var att jag skulle ta över och köpa ut hela verksamheten efter säsongen är två, men jag valde att avsluta ett tämligen orimligt samarbete och i stället fokusera på att bygga upp min befintliga verksamhet, som legat i träda under den tid som jag hade hand om driften i den andra verksamheten. Så i juli förra året lade jag all fokus på min verksamhet, investerade och expanderade med 500%, mycket med hjälp av Fastighetskupan, som nu har blivit ett av mina huvudben.

Verksamheten Idag skulle jag säga att jag står på tre ben men när jag tänker efter så inser att jag stöttar mig på fler än tre. Men de tre huvudsakliga benen är pollinering, honung och företagskupan.

När det gäller pollineringsbenet så har jag ett antal mindre pollineringsuppdrag runt om i Skåne. Främst fruktodlare, men även åt rapsodlare.

Personligen så har jag en förkärlek för marknader. Där har jag möjlighet att träffa konsumenten och kan ha en dialog om denna fantastiska råvara/primör.

Honungen burkar jag och säljer själv, mycket säljs direkt till konsument men även i ett fåtal butiker.

Framför allt ger det en möjlighet att förklara hur viktigt det är att välja svensk honung. Dessutom kommer alltid frågan om honungsfusk, importerad honung osv till ytan. Vilket skapar ett bra tillfälle att nå ut med information om dagens problematik med honungsfusk. Dessutom skapar man en relation och ett förtroende mellan producent och konsument som är enormt viktig, dvs de kommer alltid tillbaka och köper min produkt, även när jag inte står på marknaden. Eller så köper de upp ett lager som räcker till nästa marknad.

Företagskupan är, som tidigare nämnt, mitt primära stödben och det jag jobbar mest med för närvarande. Att hyra ut kupor till företag är inget nytt men jag fokuserar och bygger mitt koncept framför allt mot kundkretsen fastighetsägare, det är även en målgrupp som jag känner väl, både deras behov och mål.

Fastighetsägare har idag högre krav på sig, dom skall uppfylla hållbarhets- och miljömål för att kunna öka värdet på sina tillgångar. Det jag kan hjälpa dom med mitt koncept är framför allt tre saker, miljöcertifiering, miljöprofilering och hållbart företagande.

Miljöcertifiering De flesta fastighetsägare jobbar idag med att miljöcertifiera sina fastigheter. Det finns ett antal olika typer av certifieringar, varav BREEAM, LEEDS, GRESB, Miljöbyggnad i Drift är de vanligaste modellerna.

Certifieringarna har flertalet krav som skall uppfyllas och för varje godkänd punkt får man en poäng, ju högre poäng desto bättre gradering. Graderingsskalan brukar vara brons, silver och guld. Beroende på nivå av certifiering så kan värdet på fastigheten öka med 20–30%. Det betyder att en poäng ibland kan vara avgörande mellan nivå silver och guld. Det är här företagskupan kommer in, det är enkelt sätt för fastighetsägaren att få en poäng för "gynnande av den biologiska mångfalden" genom att hyra en eller flera bikupor och placera på fastigheten.

Miljöprofilering Genom att ha företagsnamn på bikupan tillsammans med en informationsskylt om företagets miljöarbete, hållbarhetsmål och andra viktiga delar som kunden arbetar med, så når de ut till kunder/hyresgäster osv. på ett konkret och tydligt sätt. Det blir en tydlig och uppenbar miljöprofilering av företaget. Framför allt så väcker det intresse och nyfikenhet hos dem. Om inte annat så vaknar folk oftast till när de specialdesignade honungsburkarna dyker upp i julklappspåsarna i december.

Hållbart företagande Även företag som har ett aktivt CSR-arbete*, kan förstärka sitt

arbete genom mitt koncept, dvs de jobbar med FN:s Global Compact mål enligt Agenda 2030, som innefattar 17 globala mål vilket nummer 15 innebär är att "främja större miljömässigt ansvarstagande".

*"Corporate Social Responsibility (företagens sociala ansvar) betyder att företag ska medverka till ett bättre samhälle och en renare miljö.

CSR-arbete omfattar ekonomiska, miljömässiga och sociala frågor inklusive arbetsrättsfrågor, mänskliga rättigheter, miljöhänsyn och korruption."

Fångar man upp kundens behov och mål så genererar det oftast möjligheter till samarbeten på flera andra plan

I vissa fall hjälper jag kunden med hela paketet, det är inte bara en kupa dom hyr, utan ett helt koncept med massor av möjligheter att nå ut till sina kunder. Det gäller att vara lyhörd och titta på vad man kan hjälpa dem med som samtidigt gynnar mig i ett längre perspektiv.

Jag hjälper kunden att sprida och profilera sitt varumärke samtidigt som jag sprider mitt eget. Här kommer vi in på en del av entreprenörskapet som jag tycker är enormt viktigt, vilket är samarbete.

Samarbeten och projekt Jag gillar kreativa samarbeten och projekt och det har gått som en röd tråd genom hela mitt liv. Dels så har jag en musikerbakgrund vilket handlar mycket om samarbete med andra, kreativa processer och projekt. Framför allt är problemlösning en väldigt stor del av musikbranschen. Detta har jag naturligt tagit med mig in i min verksamhet då jag anser att ett bra entrepre-

nörskap bygger på bra samarbeten. Ju mer utanför för norm och ram, desto bättre.

Idag har jag en del samarbeten, både med andra biodlare, verksamheter och företag. Det är ett väldigt bra sätt att dra varandra framåt, framför allt bygger det relationer som kan generera många andra bra saker framåt. Ett exempel är ett samarbete jag har med en större fröleverantör. De har tagit fram en dragväxtblandning som både spar pengar åt kunden, gynnar solitära pollinatörer och insekter på platsen. Med detta kan jag enkelt höja deras miljöprofilering ytterligare, spara underhållskostnader och gynna min

samarbetspartner, samtidigt som dom hyr en företagskupa av mig.

För mig handlar det om att vara kreativ och se möjligheterna. Hur kan jag tjäna pengar på att hjälpa kunden nå sina mål? Hur kan jag hjälpa kunden att tjäna och spara pengar samt öka sitt marknadsvärde? Genom att hjälpa kunden att nå sina mål ökar jag även det egna marknadsvärdet.

Företagskupan medför att jag har många kupor på tak i urban miljö, vilket ibland kan generera lite utmaningar. När kuporna väl är på plats så är det sällan några problem, utan

Allt för biodlaren

Stor som liten

Bivaxkakor
Cellstorlekar:
4.9, 5.1, 5.3 mm
och drönarvax

Jordbruksverket
Regnr SE468013

KRAV
KRAV-godkänt
renseri

BIVAX KÖPES!

Tråda och vaxa ramar
till sommarens drag

TÖREBODA-KUPAN

Den klassiska svensktillverkade bikupan från eget snickeri. Kompletta kupa består av två 10 ramars skattlådor/yngelrum med kofferthandtag, spärrgaller, luckor, täckbrädor, 20 ramar samt tak och botten med flusterförminskare och flusterbräda. Varroabotten ingår som standard. Finns i alla de vanligaste rammåtten.

Kvalitetskläder
tillverkade i Töreboda

Extra lådor, isolerade eller oisolerade

Spärrgaller och bitömmarebotten

En extra botten
är toppen att ha!

6 HALLAR BIREDSKAP
1300 m²

Alltid i centrum!

TÖREBODA

MS Biredskapsfabriken AB
Töreboda
info@biredskapsfabriken.se

Sedan 1941
www.biredskapsfabriken.se

Öppettider: Mån-Fre 09.00-16.00
Lunchstängt: 12.30-13.30
Stängda dagar se
www.biredskapsfabriken.se

Kreativiteten ger en öppenhet inför saker, att våga prova nya saker och implementera det, för att inte stagnera, både som entreprenör och person.

det är snarare vägen dit. Ibland har man bara en takstege med ryggskydd och ingen möjlighet att använda skylift. Då får man vara lite kreativ och envis. För att lösa det problemet så byggde jag en vagga, med vilken jag kan fira lådorna upp och ner. Det kan bli naturligtvis ganska tungt emellanåt. Jobbigast är när man skall fira upp ett samhälle på ett antal kilo. Det går alltid lättare när lådorna skall ner, då har man i alla fall hjälp av tyngdlagen!

Vid invintring har jag använt mig av Dulcofructs foder som är på 13 kg flaska och lätt att hala upp och ner längst husväggar och fasadstegar. Sen är såklart säkerhetsfrå-

gan det viktigaste av allt, speciellt när man skall röra sig på tak och klättra på takstegar. Säkerhetssele är en självklarhet i detta fall. Det kan vara lite tidskrävande vid vissa moment, såsom vid skattning, men samtidigt är det kul med utmaningen. Sen kan det vara fantastisk att stå och titta ut över hustaken när solen går upp en sommarmorgon.

Den kreativa biodlingen Att vara biodlare är för mig är en konstant pågående process att hitta lösningar, vara öppen för nya idéer och vägar, att se lösningar i stället för problem. Det är väl det jag menar med att vara kreativ i sin biodling, inte bara som biodlare

utan också som entreprenör där biodlingen är huvudverktöget. Framför allt att inte bara applicera det i biodlingen utan även i kundrelationen. Genom att vara kreativ hittar man öppningarna för möjligheterna. Utnyttja kreativiteten i momenten, hitta förbättringar, rationalisera och göra sig mer konkurrenskraftig.

Jag hoppas jag har kunnat inspirera några av er läsare att gå utanför ramarna lite mer, låt er kreativitet flöda och skapa bra samarbeten. Det är lätt att vara dåtidsromantiker men mycket roligare att vara normbrytare!

Köper & säljer svenskt Bivax

Vaxrenseri & Valsning

BeeFuture AB

www.beefutureab.se

Elitdrottningar & Bruksdrottningar

av Buckfast

Österlenhonung
Buckfast -H.A.L.
www.osterlenhonung.se

Följ oss på Facebook
Östlenbuckfast

Bee Nutrition Science

DULCOFRUCT

SKANDINAVIA

Förbered dina samhällen inför säsongen!

Efter vintern är bina utslitna. De behöver då bygga upp fettkroppen för att mata den nya generationen bin och därmed återuppbygga bisamhället inför säsongen.

Vi rekommenderar Candy Board Energetic value **Super Protein** och Candy Board Energetic Value with **Vitamins and Protein**.

10,5% PROTEIN

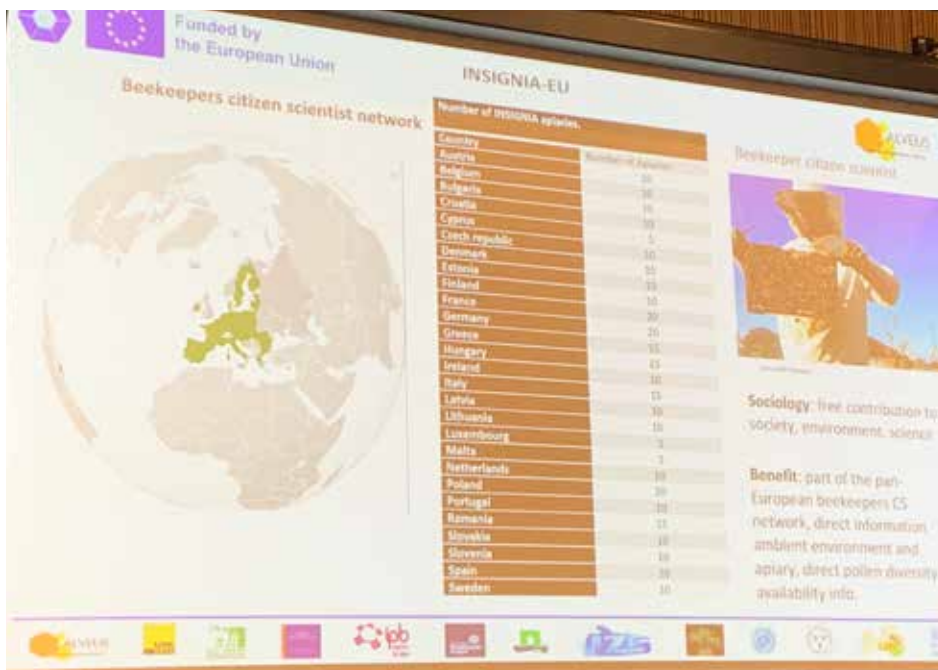
5% PROTEIN

Du hittar alla våra produkter på
www.dulcofructskandinavia.se

Allt bifoder och tillskott som dina bin behöver samlat på en plats!

Dulcofruct Skandinavia, Förslovsvägen 131, 266 98 Hjärnarp
dulcofructskandinavia@gmail.com • 070 2061994

Dansk Biavelskonferens 2023.

Danskarna levererar som vanligt. Tidigare har jag bara hört talas om den danska biavelskonferensen och deltagit i en digital konferens som dom ordnade år 2021. Det som utmärkte sig med den digitala konferensen var att danskarna hade gjort workshopps som man kunde delta i hemifrån. Ville man delta skickades paket med utrustning som behövdes, till deltagarna, man kunde då delta i exempelvis mjödprovning hemifrån medan de som ledde workshoppen gjorde det digitalt. Detta gjorde man också med salv-tillverkning. Då hade man skickat ut en liten låda med recept, burkar och alla ingredienser som behövdes för att tillverka just den här specifika salvan, Biodlarens supersalva, eller Egyptian Magic som den kallas för bland make up artister och skådespelare i hollywood. Detta tog den digitala konferensen till en helt ny nivå.

Text: Helena Ring Johansson

Årets konferens hölls på Vingsted center i Bredsten. Detta var en fantastisk anläggning med många fina ytor som lämpade sig mycket väl för en konferens i den här storleken. Det var gott om plats både i utställningen, föreläsningssalarna och i restaurangen. På tal om restaurangen. Maten var verkligen fantastisk. Frukost och lunch var i bufféform och personalen höll

alla fat påfyllda och det var rent och snyggt. Tallrikar och glas försvann så fort man reste på sig så att det alltid hölls rent på borden för de gäster som satt kvar. Att plocka bort efter sig var inte till att tänka på, det gjorde personalen innan man ens hunnit tänka tanken. Alla rätter (som jag smakade) var fantastiskt goda och det fanns mycket att välja på så det fanns något för alla.

Projektet Insignia-EU har genomförts med hjälp av biodlare från 27 olika länder däribland Sverige och Danmark.

Eftersom det var två spår med föreläsare hela dagarna kunde jag bara medverka i det ena och det var verkligen intressant.

Först tog jag del av Viktoria Bassamis föreläsning om den nya generationens honungsanalyser. Detta är ett projekt som utförs på Ulltuna i Sverige och finansieras av EU-pengar från EIP. Hon berättar hur dom utvecklar metoder för att kartlägga honungens geografiska och botaniska ursprung. Här använder man digitala verktyg för att fånga upp sensoriken och lagra den. Projektet bygger en referensdatabas som ska innehålla; Aromprofil, Sockerprofil, Organiska syror, Aminosyror, MGO innehåll, Human-sensorik, Botaniskt ursprung och Geografiskt ursprung. Den digitala sensorikprofilen kommer att innehålla många faktorer som doftprofil, geografiskt ursprung, lagringsanalys, nektarspecifika aromer, kartläggning av batcher, jäsnings och äkthet. Dessa analyser visar att all honung får som ett kemiskt fingeravtryck ifrån varje batch. För att kunna göra detta krävs många sorters honung från olika delar av landet och Viktoria samarbetar med många olika biodlare.

Linda Klinteford kom in som en frisk fläkt och berättade om sitt företag, sensorik, samarbeten, utveckling och innovationer. Linda guidar oss igenom hur hon lever på sitt företag med honungsprovningar, event, samarbeten med lokala mathantverkare och företag, kurser, föreläsningar och som lärare på Sveriges enda skola för yrkesbiodlare. Linda berättar hur hon utifrån sitt fåtal kupor skördar varje bigård för sig flera gånger om året för att få så specifik honung som möjligt. På detta sätt får hon bara en ytterst liten "batch" med blandhonung förutom ett tjugotal olika

honungssmaker i de andra burkarna. Linda berättar om sin utbildning i Italien och hur hon använder den för att lära ut och sprida budskapet om att honung inte bara smakar honung utan innehåller många, många olika nyanser i smakregistret. Det räcker att man skördar honungen vid två olika tillfällen i en bigård så kommer den att smaka olika.

När Linda kom till Innovationer så berättade hon om sin innovation, fermenterad honung. Detta var en innovation som hon tog fram för en tävling och visade då att man kan göra saker även med honung med för hög vattenhalt. Här kan tilläggas att Linda kammade hem förstapriset på den tävlingen. Detta blev det många följdfrågor på och det var flera som var intresserade av att få veta mer om denna produkt. Linda hade med sig smakprov till de som deltog på workshoppen på eftermiddagen och det var mycket populärt.

På lördagen presenterades 6 olika workshops och alla var fullbokade långt innan dagen kom för konferensen. Linda och jag hade fått i uppdrag att prata om kvinnligt biodlande, eller hur vi, som kvinnliga biodlare tänkte omkring vår biodling. Vi har båda fler ben att stå på och båda har ett lite

mindre antal kupor. Gemensamt för oss båda är att det inte bara är honungsproduktionen som ska vara inkomstbringande utan vi har båda andra grenar i vårt företag. Linda och jag höll vår workshop på lördag eftermiddag och det var två väldigt intensiva timmar.

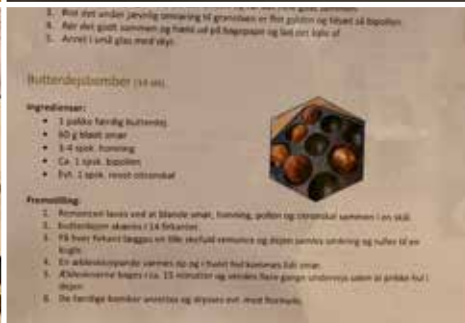
Vi hade båda med oss mycket material och framför allt mycket att smaka på.

Linda hade sin fermenterade honung och tre olika sorters honung från olika bigårdar och jag hade med mig flytande och ympad honung från min bigård. Vi hade också färskt, fryst pollen som man fick jämföra med torkat pollen. Samma sak med färskt, fryst bibröd som man fick jämföra med torkat bibröd. Tiden flög iväg och det var många som stannade kvar i rummet och ville fråga mer innan vi plockade ihop.

Under lördagen såldes också lotter under hela dagen. Det var dragning på lotterna på kvällen, efter middagen. Det var som ett eget event. Många fina priser var det som

lottades ut under kvällen inte bara saker från olika leverantörer utan även de finaste drottningar man kan tänka sig. Det tog flera timmar att dra vinnare till alla de priser som lottades ut.

Söndagen började med ett fantastiskt föredrag av Stephen Martin, Professor Emeritus, Salford Universitet, England, som pratade om varroatolerans. Föreläsningen hölls med mycket humor, kunskap och ödmjukhet. Professor Martin började med att fråga vad som hindrade våra bin från att nå varroatolerans (se bild ovan). Sen var han mycket noga med att påtala att vi inte ska sluta behandla våra bin utan halvera behandlingen och därefter hålla noga koll på, mäta och studera bina så att vi ser om en ökning av kvaliteten ger påverkan på bina. Han tycker också att vi ska använda lokala bin, gemensamt försöka hålla behandlingar nere och fortsätta avla på städdiver. Han tycker inte vi ska flytta bin om det inte är nödvändigt, inte gissa vad vi får för resultat utan mät och dokumentera. I England räknar han med att dom har ungefär 25% av alla biodlare som har mer toleranta och näst intill resistent bina. Detta är också en ökande siffra. Hela denna föreläsning var mycket intressant och den har spelats in och kommer att läggas på <https://www.biavl.dk/> när den är redigerad och klar. →

Konferensen var ordnad så att fika serverades i utställningssalen och där var även uppdukad alla de saker som man kunde tävla med under konferensen. Man kunde tävla med honung, vaxljus både rullade, gjutna, färgade och stöpta, bivaxdukar, honungskakor och andra recept gjorda på honung. Det var jätteroligt att se hur många medverkande det var i varje klass.

Den sista föreläsningen jag hann med på var "Insigma-projektet" en föreläsning om miljöövervakning med hjälp av bisamhällen med Sjeff van der Steen som föreläsare och även projektledare för Insigma-projektet. I detta projekt har man använt sig av biodlare från många länder. Sjeff berättar om projektet och hur man använder bisamhällen för att kunna mäta mängden av olika miljögifter, microplaster, tungmetaller och luftföroreningar. Projektet ska också visa på vilken mångfald av pollen som finns tillgängliga för honungsbin. Man vill också med hjälp av projektet både rums och tidsmässigt kunna förutspå hur bisamhället blir exponerat för föroreningar.

Man har använt sig av flera olika innovationer, som silikonband och Apisstrip, för att kunna mäta och samla in material för sin forskning. Man har också använt sig av en så kallad Apitrap, en sorts ram man satte i kupan. Förutom de olika hjälpmedlen man placerat inuti kupan har man också tittat på honung, propolis och pollen som man samlat in. Sjeff berättar om hur miljöpåverkan sett ut under 2022 i de samhäll-

en som använts i Danmark inom projektet. Projektet kommer att fortsätta även i år och det skulle vara roligt att höra resultatet för det kupor som använts i Sverige.

Ja, den här helgen gick fort. Det var så mycket att se och lyssna på. En fantastisk konferens. Jag vill rikta ett riktigt stort tack till våra danska kollegor som ordnat en så fin konferens. Det var verkligen trevligt och gemytligt. Allt var ordnat med omtanke och värme. Jag tror att alla kände sig väldigt välkomna och det var så fint med riktiga pauser, ingen stress och att det fanns något för alla att se och lyssna på.

Programmet för dansk Biavelskonferens 2023 var spikat med föreläsare, workshops och tävlingar. Ni hittar fortfarande hela programmet på <https://www.biavl.dk/konference/>

Rapport från EPBA:s möte 17 februari

Beelife, EPBA och COPA går tillsammans för att sätta tryck på Europaparlamentet angående honungsfusk och honungsdirektivet. Under veckan där den 22:a maj (internationella dagen för biologisk mångfald) infaller, kommer de att organisera en demonstration i Bryssel där biodlare från flera europeiska länder kommer att delta.

Text: Monique Widingsjö

Förslaget på den nya europeiska honungsdirektiven har inte publicerats än, och rykten är många. Vad som är känt är dock att ungefär samma regler kommer att gälla för honung som för alla andra livsmedel.

Kairi Raime, PhD, presenterade sitt forskningsresultat från Estland om DNA analys av honung för att upptäcka fusk. Det intressanta är att allt som kommer i kontakt med honung, lämnar sina DNA-spår i honungen, från växter och bin till varroakvalster

och virus. Detta kan då påvisa om honungen kommer från regionen där den påstås komma ifrån, samt beroende av mängden av DNA om honungen är utspädd. Målet är att få testet godkänt i Europa.

På grund av den globala uppvärmningen flyttar Vespa velutina (samhetsgeting) längre och längre norrut, och för några år sedan hittades den i Hamburg i norra Tyskland. Alla uppmanas att vara vaksamma och förberedda.

Beelife = European Beekeeping Coordination

<https://www.bee-life.eu/>

EPBA = European Professional Beekeepers Association

<http://www.professional-beekeepers.eu/>

COPA = Committee of Professional Agricultural Organisations

<https://copa-cogeca.eu/>

Mer information om sammetsgetingen finns på <https://www.vespavelutina.eu/en-us/>

Nätverk, möte och föreläsningar!

Tre fullspäckade dagar av talare, möte mellan kollegor, utställare som visade upp det senaste samt framför allt, nätverkande. Men också god mat, trevlig underhållning, mölskaprovning och utdelning av Gesällbrev.

Honungsbaren - Med över 90 sorters honung från hela Norden blev detta en naturlig mötesplats under helgen. Här provsmakades, diskuterades och minglades frekvent.

Sorlet i trappan, vid fikaborden och runt Honungsbaren var högt, intensivt och framför allt kreativt. Här möttes gamla och nya vänner och delade erfarenheter, smaker och idéer. I föreläsningssalen var tystnaden desto intensivare där alla satt bänkade och lyssnade på den ena talaren efter den andra. Trots tre danska, en tysk och en rumänsk föreläsare lyckades nog alla förstå vikten av det som sades och berättades. Skratten och de förstående leenden avlöste varandra när våra egna biodlarkollegor ställde sig på scenen och delade med sig av sina erfarenheter, kreativa lösningar och framtidsplaner.

I Biodlingsföretagarnas sociala medier finns de intervjuer som gjordes med besökare på konferensen och på Biodlarkonferensens hemsida hittar du även de föreläsningar som spelades in på plats.

Ett stort tack till alla som kom och till alla er som gjorde konferensen till det den blev!

Myndigheter och organisationer. Konferensen startade som sig brukar med information från myndigheter och organisationer. Vi fick höra om nya CAP, jordbruksverkets stöd till biodlarsektorn, hur Europeiska djurhållsöföörordningen fokuserar på förebyggande åtgärder, om frögrödor och vikten av bi-polineringen samt om hur märket Från Sverige påverkar konsumentens val.

CAP, Common Agricultural Policy. Sofia Björnsson från LRF berättade om CAP, EUs gemensamma jordbrukspolitik som gäller 2023–2027. Allmänt kan sägas att nya CAP sänker gårdsstöd som stödjer inkomst till förmån för specifika miljöstöd. När det gäller ekologiska fokusarealer som är av vikt för

pollinatörer blir de kvar men som grundvillkor med krav på träda, fältkanter eller gröngödslingsgrödor i slättbygd. Blommande träda eller fältkant värderas högre.

Investeringsstöd finns i olika former. Generellt borde biodling räknas till jordbruk och honung till jordbruksprodukt, men det finns en viss osäkerhet kring detta. Det verkade också finnas en uppfattning om att biodlingsföretag är så små att investeringar på några hundra tusen inte är aktuella, vilket vittnar om synen på biodling som primärt en sidosyssla och hobbyverksamhet. När det gäller dessa stöd är det bra att vända sig till sin länsstyrelse för korrekt information.

Sedan finns andra projektstöd för organisationer där tre områden är prioriterade; konkurrenskraft och djurvelfärd, miljö och

klimat, livsmedel och besöksnäring. Det kan bland annat vara samarbeten, kompetensutveckling, innovationer eller bevarande av lantraser där nordiska bin ingår.

De stöd som tidigare hette nationella honungsprogrammet går nu under benämningen stöd till biodlingssektorn. Det fungerar som tidigare som ett kollektivt stöd till näringen och inte till enskilda näringsidkare vilket kommer gälla åtminstone till och med 2027. Det är redan nu hög tid att framföra branschens åsikter om vi vill se en förändring av stödets utformning.

AHL, Animal Health Law. Johanna Nilsson från Smittbekämpningsenheten på Jordbruksverket berättade om den nya europeiska djurhälsoförfordningen, AHL, som började gälla april 2021. Den samlar ett utspritt regel-

verk och fokuserar på förbyggande åtgärder, anpassningen till svensk lagstiftning bedöms ta flera år.

Bina har länge hamnat efter i anpassning till EU-regler, mycket för vår begränsade gamla lagstiftning. Den upphöra dock, när nya djurhälsolagen är på plats, preliminärt 2025. Det kommer behövas ett nytt regelverk och en ny organisation som tar över från nuvarande bitillsyn i att bekämpa smittsamma sjukdomar. Bina ska in i det generella djurhälsoregelverket samtidigt som myndigheten inser att kompetens måste finnas och upparbetad erfarenhet bör tas tillvara.

JV arbetar efter de vägledande principerna att regelverket ska stärka biodlingen på sikt, bekämpning av smittsamma sjukdomar ska vara effektiv samt att regler ska vara propor-

Danskarna – Arne Henriksen, Ivan Nielsen och Rune Havgaard Sørensen berättade om den danska bi- och drottningodlingen och berättade om kommande Apimondia 2025 i Köpenhamn.

→ tionerliga och få acceptans. Förändringar som kan förväntas är krav på olika åtgärder för att öka biosäkerhet, bekämpning vid förekomst av sporer av amerikansk yngelröta såsom restriktioner eller krav på sanering samt registrering och journalföring.

Från Sverige. Ulrika Norvell berättade om märkningen Från Sverige. Det är en frivillig ursprungsmärkning med syftet att göra det enkelt för konsumenten att välja svenska råvaror, livsmedel och växter. En nyligen genomförd undersökning bland konsumenter visar en hög andel som känner till märkningen, 86%, och ett högt förtroende, 79%. Råvarors ursprung ligger fortfarande i topp av faktorer som påverkar val, även om pris är en ökande faktor i dagsläget.

SFO. Albin Gunnarsson från SFO berättade om olika frögrödor. Raps är självfertil vid

varmt och blåsigt väder och det är svårt att sätta ett exakt värde på bi-pollinering, men det blir i alla fall bättre. Idag odlas i princip bara höstraps, vårraps med senare blomning är egentligen en bättre dragväxt. Odling av vitklöver ökar vilket är positivt gällande bi-pollineringen.

Mölskaprovning. Pubmingel med provsmakning av fem sorters mölska! Gästerna flockades kring baren när det var dags för mölskaprovning. Thomas Dahl höll i stafettpinnen och guidade oss i tur och ordning genom de olika dryckerna. Först ut var Strawberry Braggot från Mead Scientist, Ungern. En sötsyrlig upplevelse, som passar fint en varm sommardag. Efter denna syrliga upplevelse gick vi över till de lite ljusare varianterna. Först ut var, Tallstrunt, en frisk och fräsch tallskötsmölska med tydliga inslag av tall och koda. Sedan var det dags för

Bergslagen, en frisk, len maltbrygd med inslag av honung och karamell men med ett bitt som en god Barley wine. Den tredje drycken var den mörka alen Mungått, framtagen av Mjödhamnen och Grimfrost. Här hamnade vi på en resa tillbaka till vikingatiden i smak och doft. Avslutningsvis njöt vi av Husings Skogs Porter från Närke Kulturbryggeri, med en smak av honung, choklad, rostade nötter och lakrits.

Min biodling. En av de populäraste delarna av konferensen är när kollegor från branschen delar med sig av sina erfarenheter och berättar om sina biodlingar. Vi lyssnade bland annat på Pierre Vilhelmsson, Gideon Jungblom och Kjell Andersson. Några av dessa spelades även in och kommer att finnas tillgängliga digitalt framöver.

Två nya hedersmedlemmar.

Två herrar vi inte klarat oss utan de senaste åren, eller kanske aldrig. Både Staffan Tegebäck och Thomas Dahl är verkligen ovärderliga för oss. Så som de ställt upp...

Staffan med sitt outtröttliga arbete med att ordna samarbetsavtal med i detta fall hotell Högland. Utan Staffan hade vi inte haft någon konferens... men det är bara en av hans styrkor.

Staffan har så många idéer och ser bara möjligheter när vi andra ser problem. Han ser lösningar och är så uppfinningsrik och vet precis hur en slipsten ska dras. Oräkneliga är de frågor vi ställt till Staffan under åren och vi har alltid fått svar, tips och idéer hur vi ska lösa olika dilemman.

Man skulle kunna göra så här, eller hur blir det om man tänker så här istället? Detta är fraser vi hört hur många gånger som helst från honom och det är underbart att ha någon som alltid svarar med ett klurigt leende och ställer upp så fantastiskt.

Thomas med sitt kontaktnät och sin otroliga kunskap om biodlarbranschen. Thomas svarar alltid i telefonen och han är alltid villig att lyssna och förklara hur saker varit eller varför det är som det är. Han är en outtömlig källa av erfarenhet och visdom. Thomas har även järnkoll på branschen både inom Sverige, Europa och resten av världen. Thomas är en klippa på att sätta ihop program på konferenser och med sina kontakter får han alltid fram föreläsare av världsklass.

Jag kan inte annat än lyfta på hatten för dessa två herrar, som under så länge jag känt dom, antingen arbetat i styrelsen eller utanför, men hela tiden med BF:s bästa för ögonen och har det funnits något dom kunnat göra har dom gjort det.

En tacksam ordförande emeritus

Möt våra utställare

Vi ställde några frågor till våra utställare om vad de tyckte om att vara med under Biodlarkonferensen.

Skogshonung

– Som generalagent för Cumnatura är jag här i första hand för att vi söker nya återförsäljare. Det är många år sedan det var en fysisk konferens så det känns helt rätt att vara med här nu. Jag tror också att många kommer att sälja sin honung på marknader och torg och då är våra produkter ett naturligt och bra komplement. Sen ska det bli spännande att träffa nya och gamla bekanta och kunder, säger **Torbjörn Jakobsson, Skogshonung/Cumnatura**

Skogens & Biredskap KÖNIGIN

– Vi har mycket kontakt med biodlare över hela Sverige men det är sällan vi har ett ansikte på kunderna. Här hoppas vi träffa gamla kunder och kanske få några nya samtidigt som vi träffas och får ett ansikte på varandra. Men det absolut viktigaste de här dagarna är att nätverka och träffa övriga kollegor i branschen, säger **Lars Johansson och Karolin Eriksson, Skogens Honung**.

ParadisHoney

– Att utbyta erfarenheter med andra inom branschen och samtidigt få möjlighet att visa upp våra produkter, berätta om de och kanske även lära känna lite nya människor, säger **Anna Sverredal, Årby Rusthåll Biredskapsdepån**.

– Möjligheten att äntligen få träffa folk personligen och inte bara över telefon, det är nog det absolut bästa med att vara här som utställare. Sen är det naturligtvis roligt att få visa upp och sälja delar av vårt sortiment, säger **Anders, LP:s biodling**.

Joel Svenssons Vaxfabrik
www.joelvak.se | 0431-430955 | info@joelvak.se

– Ska bli kul att "tjöta" med vänner, bekanta och nya kontakter. Få visa upp vad vi jobbar med och förhoppningsvis stöta på trevliga människor med intressanta frågor man kan diskutera, säger **Björn Gagner (th), Arg som ett bi**.

– Den stora fördelen att vara med på konferensen är att jag får möjlighet att visa och förklara hur mina produkter fungerar, är så mycket lättare att göra det när man ses. Sen är det så roligt att träffa likasinnade inom branschen och få prata lite, säger **Haris Sokolovic, Biredskapscentralen**.

Svensk Honungsförädling

beezum
www.beezum.online

– Tycker detta är en riktigt bra mötesplats. Här kan man träffa likasinnade och samtidigt få möjlighet att prata om våra produkter. Det roligaste är att prata om, och förstå, hur biodlarnas vardag ser ut. Genom att träffas här och nätverka hoppas jag kunna skapa ett intresse kring digitala bikupor och hur man kan få hjälp av det i sin biodling. Det är viktigt för mig att kunna få ut den kunskapen till biodlaren och förhoppningsvis även visa hur vi tillsammans kan utveckla deras vardag på rätt sätt, säger **Olle Kjellström, Beezum**.

Gesällbrevsutdelning

Hur människor utbildats i hantverksyrken i Sverige, och dessa yrkesroll i samhället, är en viktig del av den svenska historien. Men traditionen med Gesäller och Mästare präglar inte bara vår dåtid, genom Sveriges Hantverksråd fortlever den i form av utbildningar för att bli Gesäll och Mästare.

Under 2022 har ett flertal studenter gått utbildningen för att bli yrkesbiodlare och nio av dessa kunde under Biodlarkonferensen hämta ut sitt väl efterlängtade Gesällbrev! Under utbildningen gjorde alla varsitt projektarbete som utgjorde "gesällprovet". När eleven klarat alla kursmoment, såväl praktiska som teoretiska samt fått projektarbetet granskat och godkänt av yrkesnämnden kunde de ansöka om sitt gesällbrev hos Hantverksrådet.

Gesällbrevet är Hantverkarnas egen kvalitetsgaranti.

För att hålla hög kvalitet och aktualitet på Gesällbreven görs bestämmelserna i nära samråd med varje yrkes branschorganisation. Gesällbrev finns i ett flertal europeiska länder och i Sverige utfärdas drygt 1000 Gesällbrev per år. Mästarbrevet är det högsta beviset på yrkesskicklighet inom ett hantverksyrke och garanterar förutom stort yrkeskunnande och erfarenhet även pålitlighet som hantverksföretagare. Det utfärdas av Sveriges Hantverksråd till de hantverkare som uppfyller de krav som anges i Lag och Förordning om Mästarbrev för hantverkare (SFS 1995:1255 och SFS 1995: 1256).

En Yrkesnämnd utsedd av Biodlingsföretagarna har under 2022 arbetat med att revidera bestämmelserna och de har nu klubbats igenom att hantverksrådet. Från 2023 krävs även att man avlagt ett visst antal praktiska timmar inom biodling för att kunna bli gesäll.

De nya bestämmelserna finns att läsa på hantverksrådets hemsida.

<https://hantverksrad.se/gesall-och-mastarbrev/yrke-for-yrke/biodlaryrket/>

Studenter

Namn: Synnöve Sjösten

Plats: Sandsbo Bigårdar i Väckelsång samt Skillingsmåla Bigårdar AB. Totalt ca 140 samhällen fördelat på 25 bigårdar. och innehåller runt 40 samhällen fördelade på 6 bigårdar.

Verksamhet: Förpackad honung till butik men även andelsbiodling och företagskuper.

Namn: Anna-Sara Karlsson

Plats: Vilhelmina, Södra Lappland

Verksamhet: Honungsproduktion samt försäljning av Nordiska bin

Namn: Matilda Forsärla

Plats: Strax söder om Tranås på småländska höglandet.

Verksamhet: Biodlingen är en del av mitt företag. Kurser via studieförbund och folkhögskolor, andelsbigård, bisafari, honungsprovning och honungsproduktion.

Namn: Claudia Santoni
Plats: Algotsberg, Älmhult
Verksamhet: Bin-och biprodukter som drottningssavel, paketbin, honung, pollen och bibröd, även bi-events.

Namn: Andreas Waldemar
Plats: Småland / Jönköping
Verksamhet: Honungsproduktion, drottningodling, producera och sälja kuper.

Namn: Annie Ingemansson,
Säbyvikens Biodling
Plats: Vadstena, Östergötland
Verksamhet: Producerar honung i bulk- och i konsumentförpackning

Namn: Maj Östberg Rundquist, honungsboden.se
Plats: Bigårdar i Åkersberga och på Selaön i Mälaren, Sörmland
Verksamhet: Kakhonung, pollenanalys, andelsbiodling

Namn: Chatarina Berglund
Plats: Sandviken
Verksamhet: Säljans Bigård "Den hållbara biodlingen"

Namn: Ervin Wolf, Timmelsta Honung
Plats: Västerås
Verksamhet: Honungsproduktion, avläggare/paketbin

Nosema byter namn

Nosemasjuka orsakas av en mikroskopisk internparasit som kan finnas i magtarmkanalen hos honungsbin. Den tillhör gruppen mikrosporidier, ett slags mikroskopiska svampar vars hela livscykel sker inne i värdorganismens celler, mer specifikt i celler i honungsbiets mellantarm. Ett stadium av parasitens livscykel är en spor, ett inaktivt tillstånd som är det stadium där parasiten sprids mellan celler och mellan individer.

Det kan finnas sporer av parasiten i bisamhällen utan att biodlaren märker någonting. Det är först vid kraftigare angrepp som samhällets vårutveckling avstannar och övervintringsförmågan försämras. En av orsakerna till svag vårutveckling på grund av svampen är en bristande förmåga hos ambin att omsätta protein och producera foderaft. En säker diagnos av nosemasjuka kan enbart konstateras genom mikroskopisk analys av bins tarminnehåll.

En nyhet är att Nosema har omgrupperats i nomenklaturen och de två förekommande arterna kommer härnäst att benämnas *Vairimorpha apis* och *Vairimorpha ceranae*. Det grundas på att deras livscyklar nu har utretts bättre och att de två arterna, kort och gott, har fler likheter med släktet *Vairimorpha* än med släktet *Nosema* (Tokarev, 2022). Vi biodlare kommer sannolikt kalla sjukdomen Nosemasjuka en bra tid framöver innan det nya namnet känns naturligt på var mans läppar.

Vairimorpha apis har varit den vanligast förekommande arten i Sverige medan *Vairimorpha ceranae*, som ursprungligen parasiterade på det asiatiska honungsbiet, har börjat uppträda i Sverige allt mer

sedan 2000-talets början. *V. ceranae* har länge varit den dominerande arten i Sydeuropa. De skiljer sig från varandra bland annat genom att *V. apis* sporer är något större än *V. ceranae* och att den senares utvecklingstid till sporer är något längre (bild 1).

Då den asiatiska arten, *V. ceranae* började uppträda i Europa fanns intresse att även i Sverige följa utvecklingen. I Sverige gjordes en landsomfattande inventering 2007 för att undersöka spridningen av *V. ceranae*. Av 964 prover på levande bin var 316 positiva för *Vairimorpha*, varav 45 stycken utgjordes av en blandinfektion av *V. apis* och *V. ceranae*. Under 2008 påträffades för första gången enstaka fall med infektion av enbart *N. ceranae* i Sverige. Den har stor geografisk spridning med något större andel positiva prover i Skåne jämfört med övriga landet.

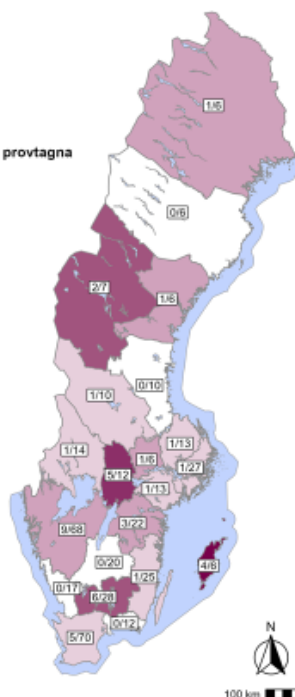
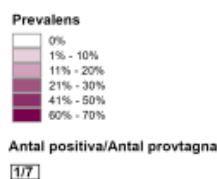
Senast man gjorde en inventering av *Vairimorpha* var 2021 då en baslinjestudie utfördes med bland annat finansiella medel från Jordbruksverket. I baslinjestudier undersöks förekomsten av skadliga virus, bakterier och svampar i slumpmässigt utvalda bigårdar i landet. I den senaste undersökningen togs prover från 398 bigårdar i Sverige. I denna studie har man, till skillnad från

Björn Gustavsson
bihälsokonsulent

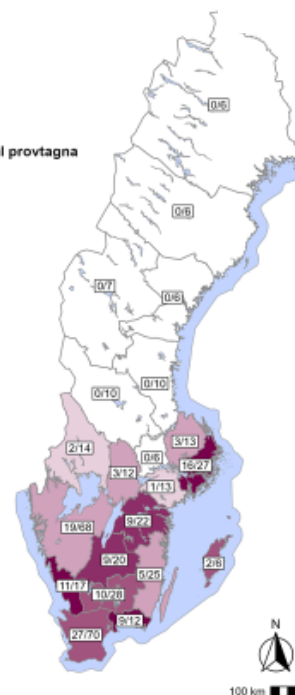
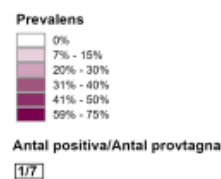
Tel: 073-856 43 12
bjorn.gustavsson@jordbruksverket.se

N. apis

Figur 1 visar den geografiska spridningen av *Vairimorpha apis* från 2021. Eva Forsgren, SLU.

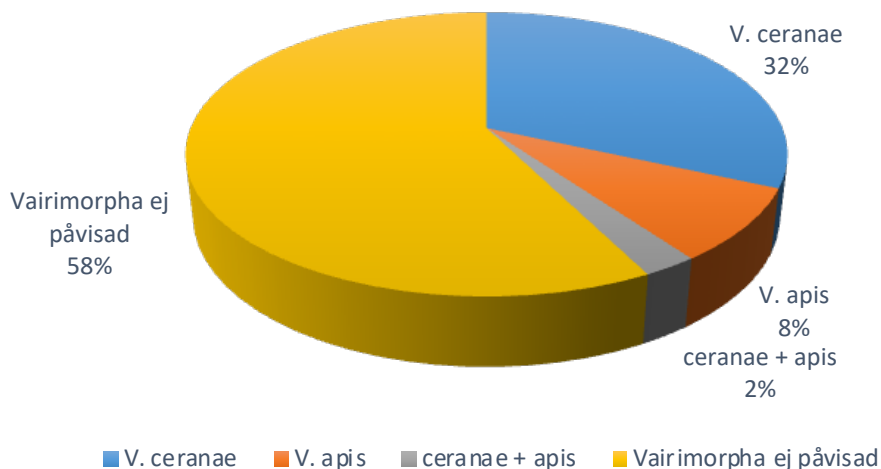
N. ceranae

Figur 2 visar den geografiska spridningen av *Vairimorpha ceranae* från 2021. Eva Forsgren, SLU

Vairimorphasjuka (Nosema)

undersökning 2021

studien 2007, även undersökt prover från de fyra nordligaste länen i landet (figur 1 och 2).

I 42% av proven (169 prov) kunde man påvisa Vairimorpha. Endast 33 av dessa isolat bestod av enbart V. apis. I mer än hälften av de bigårdar som undersöktes kunde alltså Vairimorpha inte påvisas (figur 3). Detta är en mindre ökning jämfört med 2007 då Vairimorpha påvisades i 33% av provena. Antalet rena isolat från V. ceranae utgjordes av hela 126 och endast 10 stycken isolat var en blandning av V. apis och V. ceranae. Förekomst av V. ceranae verkar ha ökat betydligt i landet sedan 2007 och att den arten nu är den dominerande i Sverige.

Vad skiljer V. ceranae från V. apis? Skillnaderna mellan arterna kan enbart bekräftas genom mikroskopering eller med hjälp av molekylarbiologiska metoder som exempelvis PCR-analys (bild 1). Rent storleksmässigt är V. ceranae något mindre än V. apis och därutöver tål inte V. ceranae frystemperaturer lika bra som N. apis och därmed kan möjligen problemen med den nya parasiten

bli mindre i ett nordiskt klimat jämfört med ett sydeuropeiskt. Rapporter från Sydeuropa antyder att problemen V. ceranae kan bli betydligt större än V. apis, men mer forskning krävs för att fastställa om effekten av respektive parasit skiljer sig åt på samhällsnivå.

Hur förebyggs Vairimorpha? Sjukdomen sprids med sporer via binas avföring. Lämnas ekskrementer inne i samhället blir vaxet förorenat och behöver förnyas genom kontinuerlig vaxomsättning. Vi svåra angrepp bör bina skakas ner på nya mellanväggar och rengjorda lådor för att minska risken för vinterförluster. Utbyggda vaxkakor gasas med 75% ättiksyra i samband med vinterförvaring. Det krävs ¼ dl ättiksyra per 10 LN-ramar som staplas på varandra så lufttätt som möjligt. Ångorna dödar också vissa stadier av vaxmott och verkar hålla möss borta.

Artikelförfattare:

Björn Gustavsson och Eva Forsgren, SLU

Figur 3 (till vänster). Cirkediagram över den relativa förekomsten av de två arterna Vairimorpha apis respektive ceranae i Sverige 2021.

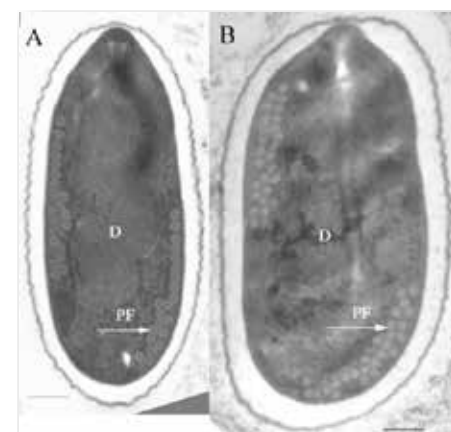
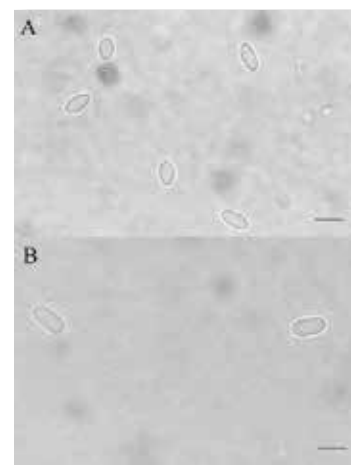
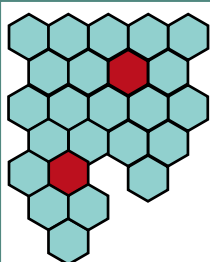

Bild 1. Bilderna visar skillnaden i sporstorlek mellan den mindre Vairimorpha ceranae (A) och den större Vairimorpha apis (B).

Foto: Ingemar Fries.

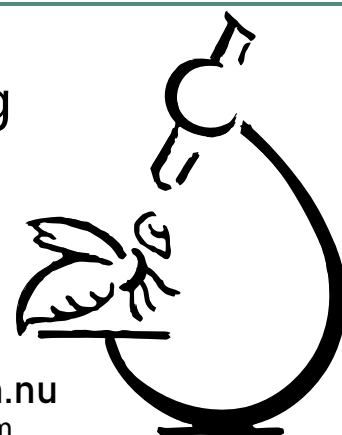

Undersök dina bin,
förebygg utbrott och spridning
av Amerikansk Yngelröta

Priser från 70 kr
för upp till 10 samhällen
med EU-stöd till biodlingssektorn

Mellifera Veterinärtjänst

mer information: www.mellifera.nu
kontakt: mellifera.vet@gmail.com

Det lönar sig att vara medlem

Årsavgiften för medlemskapet är 1,644 kr inklusive moms. Genom att utnyttja våra förmånliga rabatter kan du enkelt tjäna in hela eller delar av denna kostnad. Här nedan ser du flera av våra förmånliga erbjudanden till dig som medlem!

Så här blir du medlem i Biodlingsföretagarna

Medlemsavgiften 2023 utgörs av två delar, varav 50 SEK är momsfri medlemsavgift och 1,325 SEK exkl. moms är serviceavgift.

Medlemsserviceavgiften är totalt 1,644 SEK inkl. moms och insättes på: Bankgiro: 5276-8587

Vänligen ange namn, adress och "Medlemskap"

Alternativt fyller du i formuläret på hemsidan.

EAN-koder

Som medlem får du 10 unika EAN-koder. Du betalar 300 kr + moms i registreringsavgift per 10 koder.

Svenskt Sigill

Märkningen "Svenskt Sigill" visar att produkten kommer från en odlare eller djuruppfödare som är certifierad enligt IP-standardens Sigillnivå. Certifieringen innebär att de har uppfyllt extra produktionsmervärden inom områdena livsmedelssäkerhet, djuromsorg och minskad miljöpåverkan. Årsavgiften finns i tre nivåer beroende på biodlingens storlek; 800, 1 400 eller 2 550 kr + moms. Som medlem i Biodlingsföretagarna får du 40 % rabatt på årsavgiften. www.sigill.se

Agrolkortet

Agrolkortet – ett kort för allt – eller bara för drivmedel. Med Agrolkortet från Lantmännen Finans kan du tanka på de flesta "bensinstationer" och få rabatt mellan 20–60 öre/liter beroende på vilket drivmedel och företag du tankar på. Det är ett Mastercardkort som gäller på 40 miljoner köpställen. När du betalar med Agrolkortet ingår också ett förstärkt försäkringsskydd för hemmet, resor och bilen. Du är t. ex. skyddad mot borttappad nyckel och feltankat bränsle. www.agrolkortet.se

Dina Försäkringar

Teckna försäkring för din gård och du får biodlingsförsäkringen på köpet första året. Din gård är både boende och gårdsbyggnader och du får rabatt motsvarande premien av max 50 bikupor (rabatten är max ca 2 000 kr och du kan försäkra fler än 50 bikupor). I försäkringen ingår även skydd mot amerikansk yngelröta. www.dina.se

Från Sverige

Märkningen "Från Sverige" är en ursprungsmärkning som garanterar att produkten är odlad, född och uppfödd, förädlad, förpackad och kontrollerad i Sverige. Registreringsavgift 500 kr exklusive moms. www.fransverige.se

Thomas Apiculture

Som medlem i Biodlingsföretagarna har du rabatt hos den franska redskapshandlaren Thomas Apiculture. Specifik prislista på maskinutrustning för medlemmar i Biodlingsföretagarna.

www.thomas-apiculture.com

Har du frågor om medlemskap eller medlemsförmånerna kontakta Lina Norrsell lina.norrsell@biodlingsforetagarna.se

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

LRF Samköp

Genom LRF har du flera fina rabatter via Agrolkortet och LRF Samköp.

Ahlsell

Rabatt på hela det omfattande sortimentet inom industriförnödenheter som VVS, el, bygg, verktyg, maskiner, kyl, personlig skyddsutrustning och arbetskläder.

AJ Produkter

Inredning för kontor, lager och verkstad med allt du behöver för en väl fungerande arbetsplats. Du får 22 % rabatt på hela sortimentet och 60 dagars betalningsvillkor.

Beijer Byggmateriäl

Rabatterade nettopriser på mer än 3 000 högfrekventa artiklar, och 10 % rabatt på övriga produkter.

Bondens El

LRF Samköps eget elavtal har ett av marknadens lägsta elpriser. Rörligt avtal med en månads uppsägning, inga dolda avgifter.

GRANNGÅRDEN

ETABL 1880

Granngården

12 % på det breda utbudet för djurägare, trädgårdsfixare och lantbrukare – allt för det Jordnära livet!

IKEA

Unikt avtalspris på hela sortimentet hos IKEA, även IKEA FAMILY erbjudanden, rea och kampanjer.

SJ

Du får rabatt på alla avgångar genom LRF Samköps avtal.

STAPLES Advantage

Staples

Rabatterade nettopriser på kontorsmaterial och städmaterial, mjukpapper, glödlampor, batterier, köksutrustning, emballage, toner och allt annat du kan behöva på kontoret.

Swedol / Grolls / Nima

Du får 15 % rabatt på hela sortimentet av fordonstillbehör, maskiner, hydraulik, elartiklar, lyft & last, verktyg och arbetskläder.

Hotell

Rabatt på boende och konferens hos Best Western, First Hotels, Elite Hotels, Nordic Choice Hotels och Scandic.

Bilar

Rabatt på Alfa Romeo, Audi, BMW, Citroën, DS, Fiat, Ford, Hyundai, Isuzu, Jeep, Kia, Lexus, Mercedes, Mini, Mitsubishi, Nissan, Opel, Peugeot, Renault, Seat, Skoda, Subaru, Toyota, Volkswagen och Volvo.

Alla rabatter och aktuell information hittar du på www.lrf-samkop.se

www.biodlingsforetagarna.se/bli_medlem.html

Gadden

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer fyra gånger per år. Biodlingsföretagarnas medlemmar erhåller Gadden som en medlemsförmån.

Kommunikatör

Sanna Ohlander
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare

Yngve Kihlberg
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Redaktionellt material

kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Redaktör & Art director

Marie Backman
marie.backman@biodlingsforetagarna.se

Var med och skriv i Gadden

Gadden ska spegla verksamheten hos våra medlemmar. Honorar är ca 500 SEK exkl moms per publicerad sida eller enligt överenskommelse.

Biodlingsföretagarna förbehåller sig rätten till publicerat material om ej annat överenskommit.

Datum Gadden 2023

Ny utgivningsplan 2023. Fyra nummer ges ut med materialdag ca 20:e varje månad (mars, maj, aug och okt) för utgivning andra veckan i månaden efter.

Nummer	Material	Utgivningsdag
Gadden nr 2	230515	230605
Gadden nr 3	230821	230911
Gadden nr 4	231023	231113

Viktigt när du skickar material

- Annonser skickas som tryckoptimerad pdf
- Kortare nyheter utan bilder skickas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se
- Kontakta gärna oss om din idé innan du börjar skriva. Artiklar skickas i Word (.doc). Ange tydligt vad som är rubrik, mellanrubriker och brödtext. Numrera bildtexter och tillhörande bilder. För insänt ej beställt material ansvarar ej.
- Bilder skickas i originalfil som .jpg, i 300 dpi upplösning. Numrera och döpt bilderna med artikelns/avsändarens namn.
- Använd gärna Dropbox, OneDrive, Spreed, WeTransfer eller liknande tjänst om bildfiler på totalt över 10 Mb skickas. Packa filerna i en mapp med artikelns namn om du skickar flera filer.

Annonsprislista Gadden

Storlek	Gadden Helår (4 nr)
Helsida (215 x 280 + 3 mm)	4 500:- 17 000:-
Baksida (215 x 265 + 3 mm)	5 000:- 19 000:-
1/2 liggande (187 x 123 mm)	3 500:- 13 000:-
1/2 stående (91 x 251 mm)	3 500:- 13 000:-
1/4 liggande (187 x 60 mm)	2 300:- 8 500:-
1/4 stående (91 x 123 mm)	2 300:- 8 500:-
1/8 liggande (91 x 60 mm)	1 500:- 5 500:-

För att boka annons kontakta

Kjell Andersson. Tel: 070 774 44 90
kjell.andersson@biodlingsforetagarna.se

BIODLINGSFÖRETAGARNA
Holmsbro Brunngränd 301
755 08 Vänge

Medlemmar annonserar gratis med radannonser under köp/sälj på
www.biodlingsforetagarna.se/forum

Skicka e-post till:
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Välkommen med din annons!

Foto

Torbjörn Lagerwall

Tryck

Danagårds Litho, Ödeshög, 2023
ISSN: 1100-6951

Artiklar och framförda åsikter representerar inte nödvändigtvis föreningens officiella ståndpunkt.

För icke signerat material och bilder svarar redaktören. Gadden får gärna citeras om källan anges.

Copyright ©Biodlingsföretagarna

Biodlingsföretagarna är en ideell branschförening vars syfte är att utveckla svensk yrkesbiodling. Vi utbildar, påverkar myndigheter, ordnar konferenser och studieresor. Välkommen att bli medlem. Hos oss kan din biodling utvecklas.

Biodlingsföretagarna

Ordförande

Yngve Kihlberg
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Vice ordförande

Ingmar Germundsson, ingmar.germundsson@biodlingsforetagarna.se

Kassör

Emmy Sundström
emmy.sundstrom@biodlingsforetagarna.se

Sekreterare

Lina Norrsell
lina.norrsell@biodlingsforetagarna.se

Ledamot

Marie Backman
marie.backman@biodlingsforetagarna.se

Mikael Sundström
mikael.sundstrom@biodlingsforetagarna.se

Kjell Andersson
kjell.andersson@biodlingsforetagarna.se

Suppleant

Monique Widingsjö
monique.widingsjo@biodlingsforetagarna.se

Pierre Vilhelmsson
pierre.vilhelmsson@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning

Utrustning, byggplaner m.m. görs på forumet.
radgivning@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning yrkesbiodling

Björn Jacobsson
0706 669 369

Bihälsa

Björn Gustavsson
bjorn.gustavsson@jordbruksverket.se

Honung

Alf Andersson
blaklintens.bigardar@telia.com

Studieresor

Thomas Dahl
th.dahl@icloud.com

Staffan Tegebäck
staffan@tegebäck.se

Revisor

Monica Larsson
monica@honungsgarden.com

Fredrik Sjöberg
c.f.sjoberg@gmail.com

Revisorsuppleant

Håkan Albrektsson
info@osterlenhonung.se

Valberedningen

Thomas Dahl sammankallande
th.dahl@icloud.com

Wilhelm Ydreståhl
wilhelmydrestal@hotmail.com

Staffan Tegebäck
staffan@tegebäck.se

Fulltankat med fördelar

Med Agrolkortet får du en mängd bondeförnuftiga förmåner. Bland annat tankar du upp till 63 öre billigare hos Circle K/Truckdiesel, OKQ8, Preem, Tanka och vissa Såifa stationer. Agrolkortet är framtaget av Lantmännen Finans för alla som verkar inom de gröna näringarna*.

Läs mer och ansök på agrolkortet.se/bf

*Företag som har jord, skog, trädgård eller landsbygdens miljö som grundläggande resurser.

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se

Klippanvägen 905 | 266 94 Munka-Ljungby

NY UTRUSTNING TILL HONUNGSHANTERING?

QR-kod - skanna mig
med din telefon för
att se en video!

PRIS

HEL-AUTOMATISK

Styrningen har 7 fullt programmerbara automatiska program och 2 manuella program. Stor 4,3" färgdisplay, enkelt och lättförståen- de gränssnitt förbättrar avsevärt bekvämligheten för användaren. Menyerna är på Svenska för enkel manövrering. Styrningen är utrustad med en Mitsubishi frekvensomriktare av högsta kvalitet. Garanti: 2 år elkomponenter, styrning, motor. 7 år rostfria material

136MP4	Självvändande slunga, 4-r - Helauto. - Premium	30 300 kr
136MLP6	Självvändande slunga, 6-r LN - Helauto - Premium	33 500 kr
136MP6	Självvändande slunga, 6-r - Helauto. - Premium	36 500 kr
136MLP8	Självvändande slunga, 8-r LN - Helauto - Premium	43 900 kr

premium
line

TAPPMASKINER

QR-kod - skanna mig
med din telefon för
att se en video!

Tappmaskin, som du enkelt kan flytta från kärl till kärl då det medföljer en sugslang som du enkelt flyttar till valfritt kärl. Försedd med display och knappsats där du enkelt kalibrerar in önskad vikt. Rostfritt bord, fotpedal, manuell brytare (likt bild), 1,5 m slang samt slangklämma ingår.

PRIS

144G	Tappmaskin	18 164 kr
------	------------	-----------

QR-kod - skanna mig
med din telefon för
att se en video!

PRIS

144H	Tappmaskin, med roterande bord	40 900 kr
------	--------------------------------	-----------

BEGRÄNSAT ANTAL, PRISER EXKL. MOMS OCH FRAKT

April 2023